

Gorenjec

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg šte. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolnje sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nepravilnih pism ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjec“: letoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

V boju za kmetijske zbornice

NE POZABIMO NA SLOGO IN DELO!

Izrabimo zakonite pravice!

Zahteva po kmečki zbornici postaja vedno močnejša in gotovo je, da jo bomo dosegli, če bomo vsi kmetje to še odločno zahtevali.

Kako nam take zbornice manjka, vsi kmetje živo občutimo, vendar pa se najbrž premalo zavedamo dolžnosti, ki bi jih prevzeli, če bi se ustanovila. Skoraj mora človek ugotoviti, da bi nam kmetijska zbornica danes celo škodila, namesto koristila, če bi jo takoj dobili. Kako pridemo do takega zaključka?

1. Če se prav pazno pogledamo v miselnost naših kmetov, tedaj vidimo vse premalo odločnosti v zahtevah za potrebe kmetijskega stanu. Še zdaleka ni v miselnost našega kmeta pronicala zavest, da le združeni moremo kaj resnega doseči. Vsak si misli: kaj jaz morem — naj le drugi delajo za potrebno stvar. Namesto vseh kmetov pa se za kmečko stvar poteguje le nekaj ljudi, ki so potrebo spoznali in jo tudi hočejo uresničiti. Ker pa množica molči, so tudi ti končno samo glas vpijočega in tisti, ki bi zahtevam mogli ustreči, odpravijo sitneže z lepimi besedami, dobro vedoč, da bo končno množica godrnjala nad tistimi, ki so stvar zahtevali, pa je niso mogli doseči. **Molk in navidezna brezbriznost kmečkih množic je kriva, da so kmečke zahteve tako prezirane**, četudi je jasno, da bi z ugoditvijo kmetijstvu bilo ustrezno in pomagano narodu in državi.

2. Vsak stan je že davno uvidel, da le v skupnosti more nekaj doseči, kmetje pa hočemo, da se vse samo od sebe napravi. Poglejmo organizacije drugih stanov, kako so trdne in kako močno družijo člane med seboj. Te povezanosti med kmeti skoraj ne opazimo. Vsak dela in se trudi sam zase in še na misel mu ne pride, da bi v skupnosti mogel še več ustvariti. Vse preveč se kmetje držimo načela: vsak sam zase, le Bog za vse. Kakor povsod, bi tudi za kmete moralo veljati načelo: Vsi za enega in eden za vse!

Ta naša hiba medsebojne raztrganosti se posebno vidi v naših organizacijah. Samo poglejte naše zadrage, ki so še najboljše organizirane. Odbor se sestavi kar nekako mimogrede, potem pa vsak pričakuje od zadruge same koristi in ugodnosti, dočim se za dolžnosti in potrebne žrtve kaj malo ali nič ne zmeni!

3. Zelo nam manjka vere vase. Čisto smo uverjeni, da sami kmetje ne moremo ničesar doseči. V vseh primerih pričakujemo, da nam bodo priskočili na pomoč ljudje iz drugih stanov. To se tudi res pogosto dogodi, da se za kmečke potrebe potegne kak vaški trgovec ali obrtnik, dočim pri kmetih take stvari naletijo celo na odpor. Ne uvidimo, da bo le to nekaj držalo, kar sami ustvarimo, in le neuvidevnosti in lastni malomarnosti moramo mnogokrat pripisati naše neuspehe.

4. Koliko kmetov je, ki se zanimajo za kmetijsko zakonodajo? Koliko jih je, ki zasledujejo razne uredbe, ki naj bi kmetijstvu koristile? Koliko jih je, ki se stalno za vse zanimajo, kar bi jih kmetijsko strokovno ali splošno izobraževalo?

Poglejmo samo, kako se izrablja zakon o pospeševanju kmetijstva! Kako se kmetje živinorejci poslužujejo zakona o pospeševanju živinorejce? Namesto da bi se posluževali njegovih dobrih in za kmeta koristnih določb, pa pustimo vse skupaj v nemar in jih pomagamo še celo mrcvariti!

Na podlagi vseh teh dejstev se človek ustraši zahteve po kmetijski zbornici, ker se je bati, da večina kmetov v njej vidi le ustanovo, ki bo samo dajala, ne zavedajo se pa kmetje, da bo terjala tudi težkih žrtev.

Kaj nam pomaga, če nam zakon ali uredba ustanovi kmetijsko zbornico, pa

je mi ne bomo resno vzeli, če nismo pripravljene vsi skupno za nas vse delati, če sami sebe ubijamo še v bodoče z malodušnostjo in če se za kmetijske ustanove ne brigamo?

Dokažimo resno voljo po kmetijski zbornici s tem, da se poslužimo vseh določb kmetijskih zakonov, ne pustimo v nemar določbe zakona o pospeševanju kmetijstva: kadar bomo zmogli, da se bo ta zakon izvrševal, tedaj vedimo, da lahko mirno zahtevamo kmetijsko zbornico, ker tedaj bo res ta kmetijskemu ljudstvu v dobro in ne samo njemu v breme, da bi moralo brez koristi rediti morda celo armado uradništva.

Te vrstice niso napisane zato, da bi našo zahtevo po kmetijski zbornici samo opazjale, ampak nasprotno, da bi ta naša zahteva našla dosti pripravljena tla, da bi vsi kmetje resno vzeli to zadevo in se zavedali, da le s skupnim nastopom, medsebojno povezanostjo, z zaupanjem v same sebe in izkoriščanjem javnih naprav moremo sebi resnično pomagati.

Opozoritev na izkoriščanje zakona o pospeševanju kmetijstva je pa potrebna zato, da se v njem učimo ščititi svoje stanovske potrebe v vseh slučajih in znamo izkoristiti vse prilike. J. O-k.

Priobčujemo gornji članek uglednega agilenega posestnika. Pripominjamo pa, da kmetov samih ni treba soditi tako črnogledno, kajti zadnja leta je po zaslugi JNS gospode in „kmetov“ dovolj padal po plečih bič, ki je vsakega pravega kmeta zelo iztreznil. Vsak ve, kako važne so kmetijske korporacije, če že ne one, ki jih je liberalno-„nacionalna“ politikarja razbila, pa one, za katere se — zaenkrat še brezuspešno — bori celotni steber države, naš kmet. Le s tem bo kmet zmagal, da v lastni vasi zatre vsak najmanjši vpliv krogov, ki delajo na škodo kmeta, čeprav od njega žive. Na ta način bo očiščena naša vas gnitobe in bo kmet, zaveden in podjeten seveda, tudi v boju za svoje pravice uspel. Uredništvo.

„Pohod“ se sprašuje:

Kaj sedaj?

Odpraviti je klikarstvo in Slovenci bodo edini.

Pod tem naslovom je priobčil „Pohod“ že dva članka, v katerih v nasprotju s svojo dosedanjo linijo opisuje naše današnje razmere v splošnem tako, kakor smo jih mi zadnji dve leti opisovali in žigosali, a smo bili zaradi tega nešteto-krat konfiscirani, denucirani kot antipatriotje, punktaši, anacionalni elementi itd. itd. Tudi Pohod je, v kolikor in kadar se je bavil z našimi lokalnimi razmerami, kar se sicer ni prepogosto zgodilo, vselej in izključno služil zgolj takim klikam, o kakršnih pravi, da so se v zadnji dobi povsod v Sloveniji pojavile, in jih sedaj dobesedno takole označuje: „Ambiciozni možje so prišli na gotova vodilna mesta in postali bogovi. Noli me tangere, kajti čim se dotakneš mene (ki sem predstavnik režima itd.), si postal sovražnik napredne in nacionalne misli, si postal destruktiven in ne vem še kaj. Taki „bogovi“, obdani od raznih, večinoma ne ravno pomembnih satelitov, si puste kaditi kot nedosegljivi veleumi, skrbne na vse mogoče načine za svojo reklamo ter pošiljajo strele na vsakega, ki se jim ne približa dovolj ponižno, ali pa je celo tako predrzen, da si je takega „boga“ ogledal preveč od blizu. Razumljivo, da je bilo treba takoj in z vsem aparatom udariti po takem nesramnežu, napovedan mu je bil boj na nož. Če je zavzemal kako javno funkcijo, ga je bilo treba vreči na cesto... Razmerje takih „bogov“ do lastnih organizacij je namreč vedno to: „Živela organizacija, če je v mojih rokah in služi meni kot orodje za doseg mojih osebnih namenov in za vzdrževanje moje pozicije — toda proč z njo, če jo vodijo ljudje, ki

niso voljni služiti mojim osebnim interesom.“

Tako opisuje danes Pohod klike v raznih krajih naše JNS domovine in povsem podobno smo jih mi opisovali ali kritizirali, ampak še v času JNS strahovlade. Toda takrat, ko smo mi začeli očitno boj proti takemu klikarstvu, kakor ga sedaj Pohod opisuje, smo bili nevarni, antidržaven in anacionalni element. Takrat je bila JNS stranka na svojem višku in takrat se je začela nacionalistična eksploatacija sramotnih šen.urskih dogodkov, kateri imajo svoj izvor brez dvoma v Kranju. V svrhu, da dajo duška svojemu nacionalističnemu ogorčenju, so naši patriot-patrioti priredili tedaj obhod po mestu, ki so ga imenovali patriotsko manifestacijo, ki se je pomikala od Narodnega doma pa do župnišča, v katerem sprevodu so se nahajale tudi nekatere narodne dame. Ta obhod je dajal duška svojim patriotskim čutilom na ta način, da so navdušeni manifestanti in tudi manifestantke pred hišami onih, ki so imeli že tedaj drzno čelo, da so se upali proti takim klikam, ki jih sedaj Pohod opisuje, stopiti v bran, da so jim vzklikale: „Doli s sovražniki domovine, doli z izdajavci domovine, doli z anacionalnimi elementi!“ Ti možje so imeli namreč korajžjo, da so že takrat po Kranju pripovedovali prilično takole: „Bodimo iskreni in priznajmo si enkrat na ves glas, da mora biti slepomišenja o državnosti in protidržavnosti slovenskega dela našega naroda konec. Če izvzamemo par zmešanih glasov, katerim roji po glavi sovjetska republika, potem lahko pribijemo, da smo Slovenci prav vsi iskreni in zavedni državljani kraljevine Jugoslavije, ker se pač vsi zavedamo, da za nas Slovence ni življenja izven mej naše države.“

Tako namreč piše danes Pohod, ko se sprašuje, kaj sedaj; takrat pa so one moze v Kranju, ki so tako in podobno govorili, ožigosali kot državni nevarni element in katerim je kranjska JNS gospoda seveda na komando vpila „dol z njimi“, jih je na vseh mogočih in nemogočih mestih denuncirala, marsikaterga tudi spravila v ječo, ob kruh, ob

službo in ga tudi prestavila. In tedaj se je začela v Kranju gonja, katere ljudstvo v našem srezu ne bo kmalu pozabilo. Takrat tudi Pohod ni tako pisal, kot danes, tedaj je tudi Pohod še žveplo in ogenj sipal na one moze, ki so tako govorili, kakor danes sam piše. Nasprotno: tedaj, ko se je začela ona najbolj grda doba v politični zgodovini sedanjega časa, ki jo v Kranju poznamo, takrat je doprinesel tudi Pohod marsikaj v poostreitev one dobe, če tudi priznamo, da morda ne po lastni krivdi. Spominjamo le na dejstvo, da je iz Kranja prejel in potem objavil oni „jugoslovanski očenáš“, ki so ga pametni ljudje smatrali kot blasfemijo, nacionalistični možje pa so ga kot najpopolnejši izvor nacionalnega čutenja „molili“ ne le pri neki prireditvi v Narodnem domu, ampak se je „molil“ celo po številnih šolah, kot bi to bilo organizirano in se je ponekod celo odredilo obdobja, kdaj se mora „moliti“. Tudi mnogi drugi odlični kranjski možje, od katerih je marsikdo stal na vodilnem mestu, so se na svoja stara leta znašli naenkrat v tem „nacionalističnem“ valu, začeli spet pobijati „klerikalnega zmaja“, poiskali iz stare ropotarnice „farško gonjo“ in dajali duška svojim, deloma novim čutilom, na ta način, da so začeli svoje podrejene vzgajati intenzivneje v novem „nacionalističnem“ duhu. Ustanovile so se cele kovačnice za ovadbe in denunciacije — ki so zahtevale mnogokrat svoje žrtve — včasih pa so tudi prinesle pregorečim hudo blamažo... Vse te in še hujše stvari ima narod točno v evidenci.

Sedaj, ko to početje Pohod sam ožigosa in se sprašuje, kaj sedaj, dobi pri nas lahko odgovor: Stori tako, kakor smo v Kranju že v glavnem storili. — Ogromna večina se je že združila ter začela temeljito pometati z nositelji novih metod, ki jih Pohod šele danes žigosa. Sedaj je le še potrebno, da oni preostali nositelji teh ožigosanih metod čimpreje sami izginejo, da ne bo treba narodu z njimi obračunavati ter s takim poslom svojih rok mazati — in cilj, ki ga Pohod hoče, bo pri nas dosežen.

Evharistični kongres v Ljubljani

Nikar več ne odlašajte!

Narodne noše po vaseh

V zadnji številki je bil priobčen poziv na vse one župljane, ki gravitirajo na kranjsko železniško postajo, naj sporoče, koliko mladine, koliko mož in fantov in koliko ostalih udeležencev bo šlo na kongres z vlakom iz Kranja v Ljubljano. Se enkrat prosimo: prigrasite vse zgoraj omenjene župnije vsaj do 26. V. številu udeležencev za 29. in 30. junij. Vsaj približno morate javiti: 1. koliko otrok bo šlo iz vaše fare z vlakom 29. junija zjutraj; 2. koliko možkih bo prišlo ra vlak v Kranj 29. junija zvečer; 3. koliko bo šlo ostalih udeležencev na kongres z vlakom dne 30. junija. Železniška uprava hoče te prijave v najkrajšem času imeti. Pošljite prijavo kranjskemu župnemu pripravljalnemu odboru. Ta bo potem vse drugo ukrenil in poskrbel. Nujno!

Kongresne knjižice in znaki

To dvojje je obvezno za vsakega, ki hoče priti na kongres ozir. na stadion, kjer se bodo vršile kongresne svečanosti. Knjižica bo stala 4 Din, znaki boljše vrste po 2 Din, slabše vrste 1 Din. Samo otroci bodo imeli 29. junija (takrat je mladinski nastop) brezplačen vstop na stadion. Istotako bodo imeli brezplačen vstop (brez knjižice) vsi tisti, ki bodo mladino spremljali. Dosedaj znakov in knjižic pripravljalni odbori še niso prejeli.

Vrnite narodne noše!

Vse tiste, ki so si izposodili v Ljudskem domu v Kranju celotne ali delne narodne noše, prosimo in jih pozivamo, da narodne noše vrnejo, da jih lahko porabimo ob priliki evharističnega kongresa.

Pripravljalni odbor prosi vse lastnike narodnih noš, kateri bi sami ne mogli iti na kongres, da bi dali narodne noše s posredovanjem odbora na razpolago drugim. Naj ne ostane niti ena narodna noša doma!

Prijave udeležencev

Dozdaj se je prijaviло lepo število možkih iz okolice, manj pa še iz Kranja samega. Tudi Kranjčane vabimo, da se takoj prijavijo. To velja za moške in ženske. Kdor misli prenočiti v Ljubljani, naj to prijavi radi zagotovitve prenočišča. Vse prijave sprejema vsak dan od 7 zjutraj do 6 popoldne Karel Eržen v tiskarni Tiskovnega društva.

KRANJ

Evharistične križe namerava postaviti na stolpu župne cerkve v zvezi z evharističnim kongresom v Ljubljani tukajšnji pripravljalni odbor. Križi bodo nameščeni v osmerokotnem delu stolpa tako, da bodo obrnjeni na sever, vzhod, zapad in jug. Za križe se nabirajo prostovoljni darovi.

PREDOSLJE

Zelo nas je razveselilo, ko smo zvedeli, da bo šla naša Marija Pomočnica iz Brezij na letošnji evharistični kongres skozi našo faro. Dostojno se pripravimo, da nas bo vesela ona, ki prosi evharističnega Kralja, naj nas blagoslovi

TRBOJE

Evharistični križ. V nedeljo blagoslovili lep spominski stavljen na križišču ceste iz Ljubljane proti Trboju, kjer je že nekdanji sen križ. Ta križ pa je 3,50 m visok, lep iz betona, zgoraj ima kelihom in pritrjeno kovinsko

trajen spomin na veličastno slavlje evharističnega kongresa. Bog naj obilno povrne gospodarju za vse vse stroške ter vsem udeležencem blagoslovljenaja.

SV. JOŠT

Kraljevo znamenje križ stoji. Na priljubljeni gori Sv. Jošta smo postavili mogočni evharistični križ. 19. maja se je zbrala kopica močnih gorjanskih mož in fantov, da smo postavili za župnijo Smartno evharistični križ. Težko smo ga pripeljali na vrh gore, popoldne pa so poprijeli možje in fantje in krepak „ho-ruk“, pa se je začel križ dvigati kvišku. Trdno je bilo treba prijeti, da se je 20 m visok križ dvignil kvišku, ali močne roke naših mož in fantov tudi to zmorejo. Sedaj stoji križ mogočno, 18 m nad zemljo. Križ stoji prav na vrhu gore, tako da je viden daleč okrog. Blagoslovljen bo na binkoštno nedeljo zvečer z večjo slovesnostjo in molitvijo, na kar že sedaj opazujemo zlasti može in fante. — Na kongres nas bo iz male duhovnije Sv. Jošta poromalo okoli 60, med temi lepo število narodnih noš.

Pređavanje. Pretekli teden nas je v predavanju s skioptičnimi slikami popeljal čg. Fr. Kokeš v Marijino svetišče Lurd, v nedeljo zvečer pa v mučeniško Mehiko. Hvaležni smo za predavanja čg. Koklu, da nam tudi v sliki pokaže moč, uspehe in boj sv. cerkve.

Nadškof dr. A. B. Jeglič - 85 letnik

29. maja bo dopolnil prevzvišeni g. nadškof dr. A. B. Jeglič 85 let življenja. Društvo „Jeglič“ bo te dni proslavilo za narod in vero prezaslužnega moža. Celotna slavje bo prirejeno sporazumno s cerkvenimi in posvetnimi oblastmi. Sporedne proslave je sledeč:

27. maja: Predavanje v radiu v okviru nacionalne ure (19.30—20): Nadškof Jeglič in njegovo nacionalno delo (ravnatelj škof. pisarne Jože Jagodic).

28. maja odhod nadškofa v Ljubljano iz Gornjega grada ob 14.30. Med potjo ga pozdravlja občinstvo vseh fara. Zvečer bo glavna slavnost v Ljubljani.

29. maja odide jubilat iz Ljubljane na Brezje. Ob 7 bo sprejem v Št. Vidu nad Ljubljano, drugi sprejem v Kranju ob pol 8 pred hotelom Stara pošta, tretji ob 9 na Brezjah. Zvečer bo po Ave Mariji po vseh cerkvah ljubljanske škofije slovesno zvonjenje.

30. maja po vseh župnih in kratkih cerkvah ljubljanske škofije slovesna zahvalna služba božja z zahvalno pesmijo.

Pri vsej slovesnosti sodeluje celokupni hvaležni narod in oblasti in so radi tega k sprejemom vabljeni vsi.

Tedenske novice

IZ UREDNISTVA

Uredništvo obvešča vse organizacije, da ne bo priobčevalo nobenih novic za izlete ali drugačen prireditve, ki bi se morda vršile v dnevih evharističnega kongresa, pa čeprav je naklonjeno takim prireditvam ob drugem času.

KRANJ

Cevljarski priokrojevalni tečaj se bo vršil v Kranju, če se prijavi zadostno število udeležencev, v juliju-avgustu pod istimi pogoji kot lansko leto. Prijave sprejema najkasneje do 10. junila Skupno združenje obrtnikov v Kranju.

Krojači in šivilje! Združenje krojačev in krojačic v Kranju priredi priokrojevalni tečaj za moško in damsko krojenje. — Pojasnila daje predsednik združenja Josip Novak v Kranju. Prijave se sprejemajo do 10. junija t. l. — V nedeljo 26. maja ob pol 9 dopoldne se vrši v dvorani Ljudskega doma občni zbor.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča svojim članicam, da bo v nedeljo 26. maja skupni izlet na Breg. Zberemo se na savskem mostu ob pol 3 do 3. V slučaju slabega vremena na bo mesto izleta sestanek v pevski sobi župnišča ob 5 popoldne.

Prejeli smo in objavljamo sledeče pismo:

V Kranju, dne 18. t. m. 1954.

Veleccenjena rodbina!

V imenu gimnazije Vam izrekam iskreno šo žalje povodom smrti Vašega gospoda soproga, očeta itd. Ob jednom mi je čast, Vas opozoriti kot sokolski ter N. O. funkcionar, da je v Kranju vzbudil samo nemški parte občno pozornost in nejevoljo. Zato Vas v ljudo prosim, da poleg nemškega parte položite tudi slovenskega.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. Simon Dolar.

Narodna odbrana, krajevni odbor Kranj.

Iz rotovža je spet več novic

Dopust je menda dobil za doba 6 mesecev neki član „večine“ za napor, da je pripomogel k izglasovanju proračuna.

Pritožba proti odloku sreškega načelstva, po katerem je pozvan na rotovž g. Ivan Savnik st. v občinski odbor in odklonjen g. krojaški mojster Novak, vzbuja seveda veliko pozornost. Pritožba utegne biti pač inspirirana od glav, ki so še malo pokukale v paragraf in imajo še manj pojma za čisto običajni red. Prav nič ne dvomimo, da bo tudi ta pritožba zavržena.

Občinski proračun je bil te dni slednjič vendarle predložen banski upravi. Nekateri so

začeli že z ugibanjem, če ga bo sploh potrebno predložiti, in bi se odobrili kar na daljavo radi stvarnosti. Drugi pa, ki vedo, da jih je dosti več kot prvih, pa so zelo radovedni, če bo tudi letos tako odobren kot lansko leto.

PRIMSKOVO

Nočna tema v naši vasi ni prav nič prijetna, zlasti v deževnih dneh. Teh par svetilk, ki so že montirane, nikakor ne zadošča. Ponoči pa se vrača iz tovarn vse polno delavstva, ki trpi zaradi pomanjkanja svetlobe zlasti ob deževju. Prosim, da bi se na večjih križiščih glavnih cest namestilo vsaj še nekaj svetilk, za kar bomo zelo hvaležni.

Prostor pri cerkvi. Prejeli smo od vaščana dopis, iz katerega je razvidno, da piscu ni všeč, če Primskovljane vprašamo, kako in kdaj mislijo urediti prostor pri cerkvi. Sram bi moralo biti vsakega vaščana trpeti tako zanemaren prostor. Nekateri ljudje, ki sami priznavajo, da niso vneti za božjo stvar, pravijo: zakaj mora izvršiti vse samo gruntar in ne tudi drugi. To utemeljuje pisc s tem, da vidi v vasi 200 hiš, in pravi, da je delalo pri popravilu le 60 ljudi. Na tako govorjenje omenjamo, da so vse nove hiše delavske in da ta ubogi delavec gara od jutra do večera po tovarnah in da zato preko dneva nima časa za to delo. Prepričani pa smo, da bi vsi posestniki hiš kakor tudi drugi radi prispevali po svoji moči za delo. Naši predniki so se ravnali po geslu: „V slogi je moč“ in so mnogo storiili. Današnji čas pa to pozablja in posledice se vidijo tudi pri nas. Ker pa vidimo pri večini dobro voljo in to tudi pisc sam potrjuje, bo pa po našem prepričanju prišlo od izvedbe dela. Primskovljani bodo nato po izvršenem delu vsi zadovoljni.

PREDOSLJE

Naša Mlekarska zadruga je po dolgem času dobila spet drugo lice. Prebeljena je in stroji so pripravljene za obrat, ki se polagoma začne. Članstvo se je odločilo, da začne po 2 letih zopet samostojno delovati. Dal Bog, da bi naša mlekarna pripomogla članstvu do boljših gospodarskih uspehov.

Na Suhi so vsako nedeljo zvečer šmarnice, katerih se udeležuje vsa vas. Fantje prav lepo zapojejo litanije, ljudje pa odgovarjajo v močnem zboru. Prav lepo ljudsko petje je.

BREG PRI KRANJU

Naši gasilci prirede v nedeljo 26. maja vrtno veselico na vrtu Rajgel Janeza v Orehku. V primeru slabega vremena bo pa veselica predstavljena na praznik 30. maja. Vse prijatelje vljudo vabimo, da se veselice udeleže v obilnem številu. Sodelovala bo godba iz Bitnja.

Velika cerkvena slovesnost bo pri nas na vnebohod popoldne ob 3. Ne samo bojevniki iz Stražišča, Kranja, Skofje Loke in okolice, ampak tudi drugi častivci majniške Kraljice mislijo ta dan prihiteti k nam. Prav je tako: Marija nas bo vse zedinila ter privedla do boljših časov.

STRAZIŠČE

Kroglice, ki so pa zgolj balinske in nikakor ne več volilne, so pri nas še vedno pomembne. Ker pa niso navadne frnikole, ampak prave balinske kroglice, tečejo tjakaj, kamor jih vrže igralec. Kibic pa ni pri tej igri prav nič obrajtan, pa čeprav se potruji prav na naše „Pante“. Celotna tamkajšnji ringelspil nam je bolj všeč, pa čeprav ga nekateri morda kdaj utegnejo ozmerjati s takim naslovom, kot je n. pr. cigan, kajti celo cigan se točno zaveda tiste tivoljske iz Ljubljane: Se ringelspil vrti... Pri vsem strašanskem krogelskem doživljanju prav nič ne porajamo, če so na nas jezni celo nekateri Kranjci in sploh žlahta, kateri celo kisle kumarce ne pomagajo ozdraviti mačka. Če bo pa drugič vse prav, pa niti balinali ne bomo ob takih prilikah. Pa takrat seveda spet istim osebam ne bo prav.

Vodovod je za nas poleti še večjega pomena, ker postajamo res žejni. Da bi se nam scerkljanim ljudem, ki pijemo še kar najboljšo pijačo, zadovoljilo, smo zbrali v dobrih dneh lepe denarce in smo tudi sedaj veseli, da so naši občinski možje v proračunu dovolili kar 17.000 Din. Ker pa bo letos še marsikomu vroče, bi mi želeli pravočasno vode in to dobre hladilne studenčnice iz vodovoda, da si pogasimo žejo. Samo kdaj bo to!

SENCUR

Nevarnost v planinah. V skrbeh za našo mladino opozarjamo na nerednosti v planinskih kočah in enakih bivaliških pod pretvezo utrjevanja. Nekateri starši puščajo namreč šoloobvezno mladino obojega spola na večdnevne izlete na Krvavec, Zaplato, Storžič itd. Kaj se godi po samotnih pastirskih kočah pri skupnem prenočevanju, si lahko vsak sam misli. Otroci izgube naenkrat sleherni čut sramežljivosti, kar je največji vzrok poznejši nemovali. Posamezni klici ogorčenja zoper nerodnosti na izletih, tožbe radi telovadbe v kopalnih oblekah, radi pomanjkljive obleke turistkinj po visokem gorovju so povečini glas vpijočega v puščavi, ako se ne strnejo v odločen boj vsi dobromisleči in moralno neoporečni ljudje. — Treba je močne, dejavne roke. Zavedajte se, kako resno delo je odgoja otrok. Otroci danes, narod jutri — je rekel škof dr. Voigt iz Aachena. „Ve, katoliške žene, ste dolžne svoje otroke nadzirati. Vaša dolžnost je, da veste, kaj delajo, kaj berejo, s kom občujejo.“ Le na ta način je možna uspešna vzgoja dobrega človeka.

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem v času turških vpadov. Nadaljevanje

Vsak dan je moral Grašič počivati nekaj ur, da si je nadomestil izgubljene moči. K temu je največ pripomogla skrb Katarine in Lence, ki sta postregli kar najboljšo dobremu možu in očetu. V malo dneh je postal Grašič zopet čil in zdrav kakor poprej.

Nenavadno ga je razveselilo častno povabilo, naj pride k zborovanju deželnih stanov v Ljubljano. Kdor je poznal velikanski razloček med takratnim plemstvom in kmetskimi stanov, se je moral po pravici čuditi, da so kmeta Grašiča klicali k zborovanju. Saj bi ga tudi ne bili vabili, če bi ne bil med odposlanci v Rim. Tako ga pa niso mogli prezreti.

Dan pred odhodom v Ljubljano je šel k grofu Lambergu na Gutenberg. Tudi Lamberg je bil, vrnivši se iz Rima, zelo izmučen, menda še bolj kakor Grašič. Spominjala sta se prijetnih in neprijetnih doživljanjev potovanja ter bila oba ten misli, da bi takih težav v prihodnje ne zmagali več. Vsa grajska družina se je zbrala v spodnji sobi in zvesto poslušala njun razgovor.

„Zahvalite se božjemu varstvu, da ste prišli vsi srečno nazaj“, je pripomnila grofinja Agneza. „Saj ni bilo dneva, da bi ne bili govorili o vas. Hudo nam je bilo posebno to, da nismo dobili nobenega poročila, kako se vam godi.“

„Koliko časa bi bilo pismo potrebovalo, če bi sploh kdaj prišlo na Gutenberg!“ je rekel grof

Hčerki Ana in Francika kar nista šli od očeta. Gledali sta ga in rekli, da ne sme iti nikoli več tako daleč od doma.

„Ne bojta se!“ jima je rekel oče. „Taka pot je samo za enkrat, ne za večkrat. Doma bom pri vama. Le pridni bodita, kakor sta bili do zdaj.“

Potem sta se grof in župan dogovorila, da se peljeta jutri v Ljubljano k zborovanju. Grašič je izrazil pomislek, da ne gre rad v družbo tako visokih gospodov, Lamberg pa mu je prigovarjal: „Le pogum! Vi niste potovali v svojo zabavo tako daleč, temveč v korist kranjski deželi, ko so drugi ostali doma. Častno je za vas povabilo k posvetovanju, toda to čast ste zaslužili.“

Drugi dan se je Grašič napravil v praznično obleko in se peljal z Lambergom v Ljubljano. Lepo mu je pristojala noša naših starih očancev. Marsikdo je pogledal nanj in se čudil, da sedi kmet poleg grofa. Nenavaden prizor pa je bil posebno v zbornici na ljubljanskem gradu. Samo plemstvo in višja duhovščina, med to družbo pa preprost gorenjski kmet.

Deželni glavar je otvoril sejo s kratkim nagovorom:

„Zahvalim se vsem gospodom zborovalcem, došlim k današnjemu posvetovanju, ki je važnega zgodovinskega pomena. Pozdravljam vse skupščinarje, posebno pa vas, izvoljene odposlance, ki ste šli na dolgo potovanje v Rim in prosili svetega očeta pomoči za našo deželo. Čestitamo vam, da ste prišli srečno nazaj, in prosimo vas, da nam blagovolite poročati o uspehu odposlanstva!“

Vstal je grof Jurij Lamberg z Gutenberga.

„Oprostite, velespoštovani zborovalci“, tako je začel govoriti. „Oprostite, da se kot voditelj

potovanja prvi odzovem povabilu gospoda deželnega glavarja. Ne bom opisoval, kako se nam je godilo na tej poti, ker ste o tem že zvedeli v osebnem razgovoru. Zato preidem takoj k glavni točki. Ta glavna točka je bila naš poklon pri papežu v Vatikanu. Gospodje! Vi si lahko predstavljate, da nismo imeli male skrbi, kakšen bo naš sprejem; pogum pa nam je dajala misel, da gremo k očetu krščanstva, ki ima dobrotno srce do vseh vernikov. In upanje nas ni varalo. Da ne bom poročal samo jaz, temveč da pridejo do besede tudi moji dragi popotni tovariši, prosim, naj nadaljujejo pripovedovanje o poteku avdijence.“

Oglasil se je stiški opat Osvald ter govoril približno takole:

„Sveti oče nam je odkazal prostor pri mizi. Poprej smo si predstavljali, kako imenitno izgleda sprejemna soba, toda vsa oprava je bila zelo preprosta. Na stenah sta viseli samo dve podobi. Ena nad mizo s sliko sv. Petra, na nasprotni strani pa slika sv. Pavla. Vedenje papeža Siksta je bilo tako domače, da nas je minilo vsako razburjenje. Na vprašanja smo odgovarjali mirno kakor dobremu prijatelju. Ker nisem popolno vešč italijanščini, sem odgovarjal v latinskem jeziku. Po kratkem pojasnilu, kako je s cistercijskim redom v stiškem samostanu, se je začel splošen razgovor o kranjski deželi, največ seveda o turških napadih. Saj smo vprav zaradi tega prišli v Rim. Vso zadevo je svetemu očetu še bolj natanko razložil gospod protonotar in kranjski župnik Prosper Kamuli. Njemu je tekla italijanščina tako gladko, kakor rojenemu Italijanu.“

„Hrepenenje po materi“. Krajevna skupina bojevnikov je uprizorila v nedeljo 19. maja v dvorani Društvenega doma v Hrastju presunljivo vojno tragedijo „Za hrepenenjem po materi“. Režiral je g. Ivan Mohor, ki je obenem tudi igral vlogo generala von Marselija. Drama prikazuje na genljiv način ljubezen slovenskega vojaka do njegove plemenite matere. S hrepenenjem po njej je umiral Janko na krvavem bojišču svetovne vojne, obsojen na smrt, ker se v svoji želji po domu ni mogel več upirati volji in kopnenju, da še enkrat vidi svoj rojstni kraj. Po trdnem, samo materi posvečenem življenju je moral preleteti nedolžno kri, obdolžen veleizdajstva zaradi santske grozovitosti polkovnika Goldsteina. V vlogi Landičeve matere se je Angela Kolmanova uveljavila kot tragedka visokih stremeljenj s prirojenim čutom, ki vdano v božjo voljo vztraja v svojem obupnem položaju, dokler ji v odločilnih trenutkih ne popustijo živci. Njena igra je bila dognana, resnična, prepričevalna. Janko (Ivan Brodar) je bil prežet s prikupno naravno umerjenostjo, katero je srečno oblikoval v nevarnem tonu psihološke verjetnosti. Tudi gasovno je bil ves čas lepo ubran, kar dokazuje močni smisel za čuvstva, s katerimi se zateče k spominom. Goldstein (Ivan Zule) je bil močan v neodvisni vlogi prav tako, kakor je bil poln brezčutne sirovosti in se nam je dal z vsemi svojimi odrskimi odlikami. Kočarjev Janež kot vojni kurat Soklič je bil svela zvezda tegobnih in razburjenih prizorov, ki jih igra vsebuje. Bil je vseskozi pretresujoče učinkovit v ostrem izrazu notranjega trpljenja. — Prav dobri so bili tudi vsi ostali, kakor major Reinisch, Skalar, Prochazka, Schott itd. Videlo se je, da je v Hrastjanih dokaj smisla in volje ter sposobnosti za odrsko ustvarjanje, ki je bilo in bo vselej bistvene važnosti v kulturnem življenju vsakega naroda. — Igra se ponovi v nedeljo 26. maja v Ljudskem domu v Senčurju. Ker je pričakovati velikega navala, svetujemo, da si občinstvo čimprej zagotovi vstopnice pri g. Iv. Mohorju v Senčurju.

CERKLJE

Gorelo je... V nedeljo 19. maja zvečer ob pol 12 zvečer je naenkrat izbruhnil požar pri Bavantovih v Dvorjah, kjer je bila tega dne tudi slovesno otvorena gostilna. Naši vrli gasilci so bili seveda takoj na delu. Do tal so pogorela gospodarska poslopja. Ljudje seveda zdaj ugibajo, zainteresirani pa poizvedujejo.

Občni zbor. Naši hribovci, ki so organizirani v pašniški zadrugi, kar pozabiti ne morejo sijajne zmage, ki so jo izvojevali na zadnjem občnem zboru, ki se je vršil koncem aprila pri Jeršetu na Senturški gori. S to zmago pa seveda še niso zadovoljni, zato bodo sklicali na pobudo nadzornega odbora v nedeljo 26. maja izreden občni zbor, kateri jim mora prinesiti zaželeno spremembo tudi v načelstvenem oboru.

Smrt. V Stiški vasi je v petek 17. maja nenadoma zadet od srčne kapi umrl Matevž Zeleznikar, posestnik in cerkvenik pri tamošnji podružni cerkvi. Prejšnjo nedeljo je bil še dvakrat pri sv. maši v Cerkljah in pri Sv. Primožu, naslednjo nedeljo pa je že moral leči v grob. Verni in blagi oče naj za svoja mnoga dobra dela sprejme bogato plačilo pri Bogu, svojcem pa izrekamo globoko sožalje.

PREDDVOR

Poroke. V tukajšnji župni cerkvi je bila 13. maja poroka gdč. Marice Rozman, dolgoletne cerkvene pevke in članice gledališkega in pevskega društva, z Ivanom Ciperle, posestnikom v Dvorjah. Poročal ju je nevestin sorodnik čg. kanonik Stroj. — Zadnjo nedeljo pa se je poročil g. Jože Jekovec, istotako vnet član in igravec Gledališkega in pevskega društva, z gdč. Apolonijo Valjavec. Obema članoma so pevci priredili podoknico.

Nesreča. Nogo si je zlomil delavec Rudolf Kastrun. Nahaja se v domači oskrbi.

Zapora vode. Vodovodna uprava je dala zapreti vodo na dvorišču penzije Grintovec. — Vzrok nam ni znan. Glede na tujski promet, zlasti radi začetka letoviške sezone tako stanje gotovo ni prijetno.

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni viarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Za neveste Hlebš Kranj Velik popust

vsu kuhinjska posoda, jedilno orodje, vse za gospodinjstvo

slike, okvirji, ogledala, steklenina, porcelan

KRIZE

Igra. Dramatični odsek Mladinske zveze JSZ v Križah priredi v nedeljo in na vnebohod ob pol 4 popoldne igro „Garcia Moreno“. Ta igra nam pokaže moža, visokega državnika, ki živi res po krščanskih načelih; z druge strani pa zagrizene framasone, ki kujejo zaroto, da bi tega moža, ki hoče postaviti spomenik Srcu Jezusovemu, umorili. — Ker smo tik pred evharističnim kongresom, naj bi bila ta igra kot predpriprava, zato se je zlasti možje in fantje v obilnem številu udeležite. Otrokom je vstop dovoljen le k drugi predstavi. Nabavite si vstopnice že v predprodaji v konzumu!

GOLNIK

Lep koncert je v tukajšnjem zdravilišču priredilo orkestralno društvo Glasbene Matice iz Ljubljane, ki je prišlo k nam na izlet. Koncert se je vršil v nedeljo ob 4 popoldne v veliko zadovoljstvo zdraviliškega osebja in bolnikov. Izletniki so bili po koncertu iz hvaležnosti poglašeni.

TRBOJE

Požar. V soboto 18. maja je pričel goret Kocjanov kozolec-doplar, kjer je imel gospodar Rudolf Komurka shranjeno orodje, gospodarske vozove in sani, precej desk, butarc, okrog 1700 po številu. Na odru zgoraj je bilo tudi nekaj otefov slame in sena. Goreti je pričelo spodaj pri butaricah, ki so suhe dale dobro snov za uničujoče plamene hudega ognja. Bati se je bilo, da ogenj zavzame bližnje sosedovo poslopje. Le pridnosti in požrtvovalnosti sosedov se je zahvaliti, da je bil ogenj kmalu omejen. Odlikoval se je posebno g. Jernej Novak, ki je bil s svojo ročno brizgalno prvi na mestu požara. Kmalu so prišli tudi domači gasilci s svojo motorko ter z veliko požrtvovalnostjo udušili požar. Pridna so bila pa tudi naša dekleta, ki so donasala v škaflji vodo za gašenje takoj s prvega početka. Zavarovan je bil lastnik za mali znesek, skupno menda 10 tisoč Din. Vse kaže, da je bil ogenj podtakanjen od zlobne roke. Čujejo se pa tudi vesti, ki to domnevo še bolj podkrepljujejo.

TRŽIČ

Slavje našega podjetja. Dne 18. in 19. maja je na prav slovesen način praznovala 50 letnico obstoja tukajšnja predilnica. Ob 9 dopoldne so se oglasile razne deputacije pri vodstvu podjetja, da so izrekle svoje čestitke. Istčasno so obstali v tovarni vsi stroji in delavstvo je dostojanstveno pričakovalo g. Ed. Glanzmanna, ki je bil soustanovitelj podjetja in obhaja letos svojo 80 letnico. Delavstvo in nameščenstvo je na najslikovitejše načine okrasilo tovarniške prostore. Vse je bilo v svečanem razpoloženju. Vrhunec pa je bil dosežen zvečer, ko se je vse delavstvo in nameščenstvo udeležilo bakljade. Preko tisoč lampijončkov se je uvrstilo pred Dekliškim domom v sprevod, ki je krenil čez tovarniški most pred vilo jubilanta gosp. Ed. Glanzmanna. Od tam se je sprevod razvil po mestu. Na čelu sprevoda je korakala godba in gasilci s svojimi bakljami, za godbo so korakali gasilci, nameščenstvo in delavstvo po posameznih oddelkih. Pred vsakim oddelkom so na čelu korakali mojstri in predelavci. Po mestu je bila ugasnjena vsa ulična razsvetljava, zaradi česar je bilo še bolj čarobno pogledati dolgo vrsto razsvetljenih lampijončkov, ki se je vila po mestu in se vzpenjala po hribu na Grad pred poslopje družabnikov gg. Gassner. Za časa sprevoda so goreli kresovi, pokali topiči in švigale rakete. Tovarniški dimnik je imel na vrhu goreče pokrivalo, sestavljeno iz nešteto žarnic, kar je iz daljave izgledalo kakor velika svetla krogla. Tovarna sama je bila od zunaj, zlasti ob vhodu bajno razsvetljena. Vse skupaj je napravilo na vsakega globok vtis in bo ostalo trajno v spominu Tržičanom, ki bodo pripovedovali o tem izrednem dogodku svojim otrokom in vnukom. Zelimo, da bi se to podjetje razvijalo še dalje in nudilo kruha še mnogim, ki so ga tako potrebni. K temu lepemu jubileju naš Gorenjec prav iskreno čestita.

Občni zbor Združenja čevljarjskih mojstrov se je vršil 19. maja v meščanski šoli. V kratkem navajamo nekaj najvažnejših podatkov o poteku občnega zbora. Ugotovilo se je, da je

že od novega leta vrnilo pet čevljarjskih mojstrov svoje obrtne liste. Na novo pa ni bilo izdanega nobenega obrtnega lista. Članov ima zadruga 151, vseh čevljarjskih vajencev pa je 11, od teh jih je 10 v okolici, v Tržiču samem pa samo eden. Zadruga ima primanjkljaja 1200 Din, to pa radi tega, ker člani niso mogli plačati prispevka 10 Din za člana Okrožnemu odboru. Delegat Okrožnega odbora, ki je imel tudi pooblastilo od TOI, da jo zastopa, je izjavil, da kaj vselega ne more povedati, ker še vedno traja pesem o krizi. Dotaknil se je tudi šušmarstva, pri čemer so ga vprašali člani, kako da se lahko pri nas šušmari na debelo, proti čemur je zadruga brez moči. Obravnavali so tudi razna podvzetja proti največjemu konkurentu in uničevalcu čevljarjske obrti Bati, kar izgleda, da je bilo do zdaj vse brezuspešno. Zadruga je tudi večkrat intervenirala pri ljubljanski mestni občini glede mitnine. Na te intervencije je dobivala lepe tolažilne odgovore, vsak posameznik je šel na roko ali končni izid je pa bil, da se je mitnina še celo povišala, namesto da bi se znižala, s čemer je tržiška čevljarjska obrt še bolj pritisnjena.

Pretekla nedelja 5. maja bo Tržičanom gotovo še dolgo ostala v spominu. Zanimivo so potekali dogodki tega dneva. Ze na predvečer se je mnogo moških odpravilo na planine ali pa na kakšne druge izletne točke. V nedeljo zjutraj po prvi sv. maši so pa šli še ostali, kateri so bili namenjeni popihati iz Tržiča. Ob 7 se je mesto spremenilo v volivno bojišče. Sem in tja so postajale male gruče, ki so se pa tudi kmalu razšle. Klerikalci so zavzeli svoja opazovalna mesta po trgu. Socialisti so pa stržili po eden in dva vsake pol ure se menjajoč. Po trgu je bilo opaziti le malo domačih obrazov, pač pa večinoma tuje. Sicer je bil pa trg skoraj pomeđen od pol 12 do pol 6 zvečer. Kmalu popoldne so pričeli prihajati avtomobili s svojimi kurirji iz drugih bojišč, kar je trenutno poživljalo razpoloženje. Običajnih volivnih agitatorjev ni bilo in tudi ni bilo opaziti, da bi kje delili običajni volivni golaž, za čemer je bilo nekaterim jako hudo. Postajali so pred volivnim lokalom in čakali, kdaj jim bo kdo namignil, da bi se zmuzali skozi kakšna vrata, a vse zaman. Soditi je, da je bila pri merodajnih ljudeh blagajna volivnega fonda prazna, ali pa so imeli tak rešpekt pred volivnim zakonom. Proti šest uri pa so se pričeli zbirati ljudje po trgu in pričakovali razglas izida volitev. Zvedelo se je samo od posameznih članov komisije nekaj števil, uradno pa izid ni bil javljen. Polagoma so se ljudje domačini pričeli vračati nazaj v mesto iz planin oziroma svojih izletov. Ker je cel dan potekal jako mirno, varnostni organi niso imeli nikakega opravila. Raznih dogodljajev se je zgodilo mnogo, kateri se komentirajo na različne načine, vendar je večina tržičanov ostala dobre volje.

Pomenljiv uvodnik. Zadnja številka Gorenjca je prinesla jako pomenljiv uvodnik tudi za naš Tržič. Tudi tukaj bi lahko navedli številke zadnjih treh volitev, kako rapidno padajo številke onih, ki so se proglasili za edino državotvorne elemente in si domisljali, da jim je vse dovoljeno. Neštetokrat so si dajali duška s tem, da so pritiskali posameznike ali pa tudi cele skupine ljudi, kateri si niso mogli pomagati. Leta in leta so se stiskale pesti in zobje onih, ki so bili zatirani. — Tako se je ustvarjalo sovraštvo, kakršnega ni bilo niti v času, ko se je borilo med seboj slovenstvo in nemštvo. Značilno pa je, da ravno tisti, ki so se v tisti dobi borili najbolj fanatično na strani nemštva, so bili tudi sedaj najbolj nasilni. No, pa minila je prva doba in upajmo, da je vrhunec druge dobe že prekoračen. Pričakujemo časov, ko bo v Tržiču spet zavladal mir in pravo medsebojno razumevanje, da bo zopet možen napredok gospodarstva, kulture in prosvete!

ŠKOFJA LOKA

Razstava obrtno-nadaljevalne šole in izdelkov iz pomočniških preizkušenj je bila preteklo nedeljo nad vse pričakovanje dobro obiskana. Ker je bil vprav zaključek šolskega leta, so bili zbrani vsi učenci, večina odbora Združenja obrtnikov s svojim predsednikom, šolski odbor, glavar srezke izpostave g. Legat, pred-

sednik občine g. Šink, predsednik sodišča g. Ustar in učiteljski zbor. Pozdrav in nagovor je izvršil vodja obrtno-nadaljevalne šole g. Rojic, nakar je bila otvorena razstava. Vsi odlični predstavniki so si razstavo ogledali. Nato so ogledali še strokovni mizarski risarski tečaj, ki se vrši v risalnici šole in katerega se prav pridno udeležuje ravnatelj meščanske šole g. Sovre, ki poučuje v obrtni šoli strokovno risanje. Veseli smo tega obiska na našem tečaju, še bolj pa uspehov, ki so doseženi na šoli. Razstava je bila ves dan odprta in so jo vsi obiskovalci hvalili, saj so pa ti izdelki pomočniških izkušenj nekaj edinstvenega v državi. Vsa čast prirediteljem!

Za birno, ki bo prihodnjo nedeljo, dekleta prav vneto pletu vence, fantje dovažajo mlaje in iščejo narodnih noš, v katerih sprejmejo Prezvzišenege na meji naše župnije v Logu. Pripravlja se tudi Marijina kongregacija meščanske deške šole, da pohiti k sprejemu. Vsa župnija se pripravlja na sprejem svojega cerkvenega kneza, da mu ob prvem svečanem vstopu v župnijo izkaže svoje globoko spoštovanje in vdanost.

Ljubitelji

narodne noš

Pasove, broše, uhane i. t. d. dobite najceneje v veliki izbiri pri

B. Rangus
Kranj

ZA BIRMO!

Prišla je lepa izbira krasnih darov za birmance in birmanke, kakor ure, uhani, zlatnina in srebrnina. Za botre in botrice popust! — V zalogi imam jedilno orodje in Blach kristal. Oglejte in prepričajte se o ceni in kvaliteti. — Sprejemam popravila.

VSI TISTI, ki nosijo čevlje, izdelane pri

Janku Perčič-u
RUPA 30

se hvalijo, da jih hoja nič ne utruje. Čevlji so namreč lahki in blago prvovrstno. Tudi Vi si naročite za pomlad čevlje pri meni.

Čebelarjem! Izšla je nova čebelarjska knjiga „Praktični čebelar“, ki jo je spisal g. Donat Jug. Obsega 300 strani in 140 slik. Knjiga obravnava vso snov naprednega čebelarstva, ki bo v pouk tako začetniku, kakor tudi izkušnemu čebelarju. Trdno smo prepričani, da bo nova knjiga naše čebelarstvo zelo povzdignila, ker so v njej navedene vse vodilne misli za napredno in uspešno čebelarstvo. V predprodaji, to je do konca meseca junija, velja mehko vezana knjiga Din 55, v celo platno vezana pa 45 Din, a poštino je treba poslati še 5 Din za vsako posamezno knjigo. Znižano ceno hoče Čebelarstvo društvo omogočiti, da si nabavijo knjigo tudi revnejši čebelarji. Od meseca julija dalje bo cena mnogo višja. Posebno priporočamo v platno vezano knjigo, ki je lepe zunanje oblike in zelo trezna. Naročite knjigo pri Slovenskem čebelarjskem društvu ali v Društveni čebelarni v Ljubljani, pa tudi v knjigarnah v Ljubljani, Celju in Mariboru jo lahko dobite.

Prodajamo z 20% popustom
Vse podrobnosti zveste iz naših plakatov in v naših prodajalnicah

TIVAR OBLEKE

Uradne vesti

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto celoletne šole 15. septembra 1935. Sprejme se 50 učencev. Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo ostali po končanem šolanju na kmetiji. — Lastnoročno pisane prošnje, kolokovane z Din 5.-, je treba poslati ravnateljstvu banov. kmet. šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 1. avgusta 1935.

Prošnji je treba priložiti: krstni list, domovnico, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o npravnosti pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnošno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev. Navedsti je treba tudi točen naslov in zadnjo pošto. — Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina znaša od 25.- do 500.- Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko nižnjo mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer. Taksi prosilci naj zaprosijo za podporo še pristojni sreski kmetijski odbor ter naj priložijo prošnji za sprejem v kmetijsko šolo izkazilo o višini prispevka kmetijskega odbora. — Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku.

S p o r t

Nova planinska koča na Rožci. V nedeljo 26. maja bo ob 11 dopoldne odprta na Rožci nova planinska koča. Ob tej priliki se bo vršila tudi sv. maša in blagoslovitev koče. Rožca je komaj 2 uri oddaljena od Jesenic in je ena najlepših točk v Karavankah. Čudno je, da jo tako malo poznajo, čeprav je prav lahko dostopna. Da jo odpro javnosti, so naši fantje zavahali rokave in postavili kočjo v tem karavanskem delu. Fantje so člani jeseniškega turistovskega kluba „Skala“ in kot taki navdušeni za okoliške gore. Tako bomo za nedeljo pričakovali že v novem planinskem domu prijatelje planin, zlasti Rožce, ki je še tako malo znana celo po Sloveniji. Vsak se bo lahko prepričal, da je Rožca pravi planinski raj in zelo lepo spopolnjuje pestro sliko karavanskih gor, vseh odetih v krasno spomladansko cvetje, neprecenljivi okras naših vrhov. Pridite!

Strelska družina v Kranju je prav pridno pričela vezbati svoje članstvo na strelišču v Struževem. Ob nedeljskih popoldnevnih romajo goste množice ljudstva na to idilično gozdno strelišče. Zelimo le, da bi strelski pokret ponosnega mesta Kranja prišel do tiste veljave, ki mu po tradicionalnem postanku strelskih družin tudi pripada. V streljanju in uporabi orožja se ob sobotah popoldne urijo tudi naši tekstilci, za kar prispeva strelska družina vse strelske elemente brezplačno. Ta korak je v interesu razširjenja tega pokreta toplo pozdravljati. Članstvo strelske družine v Kranju se je znatno pomnožilo zaradi precej znižane članarine in ugodnosti plačevanja. V nedeljo 26. maja se pripravlja večja skupina kranjskih strelcev in strelk na junaško viteško tekmovalje v Trziču, ker hoče, da se strelska ideja razširi tudi v tem prijaznem mestecu ter da poskusi pridobiti ter ganiti sicer dobra srca tržiških fantov in deklet, pa tudi v „bridkih zakonskih jarmih“ preizkušeni mož in boljših polovic za ta lepi strelski sport. Vabimo tudi strelce ostalih družin, da se letos prvič pogledamo od blizu v Trziču ter pripomoremo vrlim tržiškim strelcem in strelkam do moralne in gnotne zmage. Darih imajo baje celo izložbo, in da so v Trziču tudi zabavni in demokratični ljudje, nam je pa itak znano. Na korajžo in veselo svidenje!

Strelska družina v Trziču. Preteklo nedeljo smo imeli priliko občudovati strumne čete do „zob oboževanih“ viteških tekmovalcev, ki so prišli iz raznih krajev, da se pomerijo z našimi mladimi močmi na „bojnem polju časti in slave“. Zastopane so bile skoraj vse družine tukajšnjega okraja, med drugimi Jeverjani, ki so prihitali nad 50 km daleč, sigurni strelci iz romantičnega storžčevega kraljestva v Pred-dvoru, znane kranjske strelske veličine in drugi. Z žalostjo smo zvedeli, da se strelska tekma zaradi slabega vremena ne bo vršila ter da je preložena na 26. maja. Razveljavljeni so bili tudi vsi to nedeljo doseženi strelski rezultati. Odboru strelske družine se je menda posrečilo pridobiti lep družinski pokal, ki ga dobi 5 članska strelska ekipa strelcev kranjskega in škofjeloškega okraja na vojaški tarči 200 m. Razen tega dobi ekipa in najboljši strelce dneva na

tej tarči po eno častno diplomu. Diplomato bodo dali tudi ostalim strelcem, ki so nad 100 m in na tarčo „Srtnjak“ dobili največ točk. Strelja se v vseh treh položajih. Razdelitev daril bo v hotelu Lončar ob 6 popoldne. Tekmuje se ves dan od 8 zjutraj do 5 popoldne. Strelske ekipe naj bi po možnosti prišle že zjutraj, ker bodo popoldne težko prišle na vrsto. Obeta se namreč velika udeležba, saj je naš vrli predsednik družine komandir g. Vidic brzojavno zaprosil za lepo vreme in je preskrbljeno tudi za druge dobrote.

Gospodarstvo

Zanimivosti iz našega združništva

(Nadajevanje.)

„Genossenschaftliche Mitteilungen“, glasilo mednarodnega urada dela v Zenevi, poroča nadalje, da je v bližnjem kraju (od Št. Vida) slična zadruga slavninarjev.

Trzič je centrum usnjarstva. Leta 1924 ustanovljena zadruga „Runo“ varuje samostojnost in konkurenčnost malih obrtnikov pred velikimi tovarnami.

Ob ustanovitvi je štela zadruga 10 članov, deloma strojarjev, deloma čevljarjev in rokodelcev. Obe skupini sta se združili v eno zadrugo, katera skrbi za zaposlenost strojarjev in rokodelcev usnjarjev.

Ker so znašali zadržni deleži 5000 Din in je ta delež tudi vsak član vplačal, je znašal zadržni kapital 50.000 Din. S pomočjo posojila hranilnice se je obratni kapital povišal za enak znesek na 100.000 Din.

9. maja 1934 je štela zadruga 124 članov z zadržnim kapitalom 209.125 Din. Ker zadruga zaposluje in oskrbuje le lastne člane, je morala sprejeti kot člane tudi nekaj pomožnih delavcev in nekaj nestalnih odjemalcev. Njih delež znaša le 25 Din. V začetku so imeli na občnem zboru vsi člani enake pravice, ne glede na višino vplačanega zadržnega deleža. Izgleda pa, da je bila zadruga po razsodbi sodišča prisiljena znižati pravico glasovanja po višini zadržnega deleža. Ta okolnost vendar v praksi ne pomenja nič radi odličnega soglasja članov vseh skupin in radi tega, ker so odstranjeni vsi osebni interesi.

Dobički se ne razdele med člane, ampak ostanejo v podjetju in jih uporabijo za spopolnitev opreme in obrata. Če bi bila zadruga razpuščena, se čisti dobiček tudi ne razdeli, ampak je namenjen v dobrodelne namene.

V delavnicah brez mojstrov obstoja disciplina in obliki medsebojne pomoči: dela so razdeljena po osebnih sposobnostih, katere delavci drug drugemu priznavajo in tudi starejši delavci so primerno zaposleni. Pozornost zbruj učinek dela posameznika in tudi celote.

Izučeni člani in poslovodje prejemajo po 6,50 Din za uro dela. Izgleda, da je ta plača v tej obrti v Jugoslaviji najvišja (povprečno znaša plača 4 Din). Dnevni delavni ur je že skozi dve leti po 7.

Čeprav so delavni pogoji vzorni, se dobavlja izdelano usnje rokodelskim mojstrom po najbolj ugodnih pogojih. Takoj od začetka je delovanje „Runa“ prisililo trgovce z usnjem, da so znižali cene za 10 odstotkov.

Promet je znašal leta 1933 31.016.530 Din. „Runo“ kupuje določene vrste žebeljev pri drugi izdelovalcev žebeljev v Kropi.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0-50 D Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonej tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Stavbne parcele proda g. Karel Schindler in si 1 parcela v izmeri cca 2500 kv. m blizu kolodvora ob cesti na Gorenjo Savo, 1 parcela v izmeri cca 2800 kv. m med vrtom g. Frana Majdiča in vrtom g. ravnatelja Česna v Kokriškem predmestju. — Informacije se dobe pri g. Gorjancu v Kranju ali pa se obrnite direktno na g. Karla Schindlerja, Brno, Češka ulica 16, Čehoslovaška.

Lokal oddam takoj v mestu na prometnem kraju za trgovino z mešanim blagom ali za drugo obrt. Istotam prodam kompletno opremo za trgovino. Naslov v upravi lista.

Odda se soba s posteljo in štedilnikom poštenemu dekletu. Stražišče. Kalvarija 288.

Učenca za krojaško obrt sprejemem. Naslov v upravi lista.

Ljudska kuhinja Ane Uranjek nudi zdravo, obilno in tečno prehrano po nizki ceni. Pridite, prepričajte se!

Pozor! Hitite, dokler je še čas!
od 6. - 27. maja
Ugodna prilika
Velika binkoštna prodaja, ki bo trajala od 6.-27. maja

Naše reklamne cene, ki tolčejo vse:

Delenčki za ženske obleke že od Din 6.50 naprej.
Cvirnato za ženske obleke že od Din 7.50 naprej.
Kambriki za ženske predpasnike že od 6.25 naprej.
Svilene rute Din 18.-, 22.-, 28.-, 38.-, 63.-, 75.-, 85.-
Največja izbira štofov za moške obleke od Din 24.- do Din 99.-!

V vašem interesu je, da pohitite in ugodne prilike ne zamudite!
Priporoča se manufakturna zaloga

Logar & Kalan, naslednik Srečko Vidmar, Kranj

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo

r. 3. 30. 3. v Trziču
priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah,
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, juhtovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

Kolesa nova

moška od 780.- Din, damska od 880.-
Din dalje. Plašči od 35.- Din dalje. Po
tako nizkih cenah morete kupiti le pri
ANDREJU LIPAR, CERKLJE

Turisti izletniki, kolesarji! - POZOR!

Vaše geslo naj bo: brez veternega jopiča ne v planine! Nobeno jutro vam ne pove, kakšen bo večer. Če vam je mar zdravje, držite se gorjenje parole! Nudim vam veterne jopiče, dežne plašče in pelerine iz zajamčeno nepremočljivega blaga domačega izdelka po konkurenčnih cenah. Prepričajte se! Priporoča se

Albin Jazbec, Kranj

Blago za obleke v veliki izbiri; hlače vseh vrst na zalogi.

Največje veselje je na spomlad

nositi čevlje, kupljene v trgovini

Franc Strniša - Kranj

Vsi izdelki: opanke, sandale, kapucin čevlji so **DOMAČE ROČNO DELO**. — Prepričajte se o dobri kvaliteti tudi Vi!

Halo!

Zapomni si, da dobiš najboljše novo kolo le pri znani domači tvrtki

IVAN BITENC — KRANJ

trgovina koles in splošno ključavničarstvo

Isto tam Vam napravimo štedilnike, vrtno ograje i. t. d. Vsak, kdor le enkrat kupi v naši trgovini, ostane stalni odjemalec.

Trgovina: Vidovdanska 11 (poleg gimnazije)
Delavnica: Gasilski trg 7 (pod velbom)

Halo!

Zahvala

Ko se zahvaljujema za sožalja in spremitev pokojnega soproga, očeta, gospoda

FRANCETA STARE

smatrava za posebno dolžnost izreči popolno zahvalo g. Zabretu, ki nama je bil v boleznih in smrti tako ljubeznivo naklonjen. Dolžni sva se zahvaliti preč. g. Jemcu za verska tolažila in vsem č. duhovnikom, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, dalje g. dr. Bežeku za skrbno nego v boleznih, č. sestram, delavcem, vaščanom in vsem prijateljem, ki so dragega nam pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujema se vsem darovalcem cvetja. — Bog vam povrni!

Primskovo, 22. maja 1935.

ANTONIJA IN PAVLA STARE.